

BÉCSI POSTA

A BORNEMISZA PÉTER TÁRSASÁG KULTURÁLIS ÉRTESÍTŐJE

Új sorozat, XI. évfolyam, 2. (82.) szám

Bécs, 2016 február

Szepesi Balázs

Nem kincs, nem kacat – Mi is a magyar kultúra?

(Vitaindító)

Nemzeti kultúránk egyik legfontosabb mindennap használatos dolgunk. A magyarságunkról folyó viták fő kérdése kultúránk színvonalára vonatkozik, azonban ebből a megközelítésből nehéz használható eredményt kisajtolni. Az ítéletalkotás helyett praktikus kérdésekre érdemes koncentrálni: hogyan építhetünk jobban kultúránk értékeire, hogyan formálhatjuk sajátosságainkat az életünket jobbá tevő irányba?

Permanens kultúrharcban élünk. Sok fronton esnek egymásnak a hagyományörzők és a progresszívek, a kulturáltak és az embereket értők, a hazafiak és a világpolgárok. Ez részben így is van rendjén: mindenki jót akar, és nem ugyanazt gondoljuk jónak. Azonban sokszor hiányzik az az elsimító erő, ami a harcot versengéssé, játékká szelídíti.

Tükröm, tükröm, mondd meg nékem

Kultúránk megítélésének fő konfliktusa a minőség kérdése. Az egyik vélemény szerint kultúránk kiemelkedő, gazdagsága és ereje messze meghaladja országunk fejlettségét, csak a körülmények akadályozzák kibontakozásunkat. A másik vélemény szerint provinciálisak, magunkba zárkózók vagyunk, gondolatvilágunk szegényes, hozzáállásunk szégyellni való, néhány kiemelkedő teljesítmény tartja fenn európaiságunk látszatát.

A két álláspont fő problémája az, ami közös bennük: az ítéletalkotás vágya. Egyrészt egy kultúra minősége objektíven nem mérhető. Másrészt az álláspontok következtetései radikálisak: ami tökéletes, az érinthetetlen, ami silány, azt ki kell dobni, le kell cserélni. A kultúra pedig se nem érinthetetlen, se nem cserélhető. Létezik akarva-akaratlanul. Nem tervezhető, hogyan őrzi meg vagy formálja át egyes vonásait. Konzerválni vagy átszabni annyira lehet, mint egy várost vagy egy céget: sokan próbálták, de senki sem jött ki jól belőle.

A kultúránkról, magyarságunkról való gondolkozásnak az ítéletalkotás helyett praktikus kérdésekre érdemes koncentrálnia: hogyan építhetünk jobban kultúránk értékeire, hogyan formálhatjuk sajátosságainkat az életünket jobbá tevő irányba?

A szellem nincs a palackban

A kultúra olyan, mint az étel: bennünk van a helye. A múzeum és a könyvtár a kamra, a színház és a koncertterem a konyha. A tárolás, az elkészítés a munkafolyamat kulcsállomásai, az eredmény azonban a mindennapi használatból lesz része életünknek. Egy mese a gyerekek fejében válik varázslattá, egy film akkor kezd dolgozni, amikor gondolkozunk rajta, meséljük, idézzük. Egy dal akkor él, amikor dúdoljuk az utcán.

A szellemi táplálék jelentős része nem tudatos alkotás eredménye. A gyerekek legalább annyit tanulnak egymástól, mint tanáraiktól. Hozzák mindenhol a sok színes üveggolyót és cserélgetik. Próbálhatja bárki kordában tartani a szavakat, vicceket, pletykákat: azokat együtt gyúrjuk és dagasztjuk a munkahelyen, az utcán, a családban.

Míndeközben hatalmas apparátus segít minket. A hivatalos kultúra gondozása közintézményeink kezében van: tanárok, múzeumi kurátorok, a társadalom-tudományi intézetek kutatói, a kultúrházak szervezői dolgoznak ezen. A médiavállalkozások, kiadók, hivatásos előadók szervezte iparágak dolga, hogy az életünket gördülékenyebbé és érdekesebbé tevő tartalommal ellássanak minket. Építészek, formatervezők adnak eszmét tereinknek, tárgyainknak. Papok, guruk, ideológusok mutatnak irányt, mi helyes és mi nem.

Magyarországon a nemzeti össztermék több mint 10 százaléka, körülbelül 400 ezer ember munkája kötődik közvetlenül a kultúrához. Ennek körülbelül fele az oktatás, több mint harmada a kreatív ipar. A többi az állam szervezte kulturális és tudományos tevékenység. Gazdaságunk minden tízedik forintja, minden tízedik munkahely közvetlenül kötődik a kultúrához.

Nyelvében él a nemzet

Mindez jóval többet szolgál, mint a szórakoztatás, vagy emlékeink, identitásunk megőrzése. A kultúra mindennapi életünk operációs rendszere. Néhány példa:

- Gondolkozásunk alapja a nyelvünk, az abba kódolt szimbólumrendszer. Nekünk körte adja a fényt, az angoloknak gumó (bulb). A magyar keresi a pénzt, a német megszolgálja (verdienen).
- Az életünk során magunkba szívott történetek alakítják, mire figyelünk, hogyan tekintünk lehetőségeinkre. Az amerikai westernekben nyílt a küzdelem és biztos a happy end. A magyar mesékben a kisebb akkor nyer, ha kitartó és furfangos. Nagy történeti alakjaink sorsa pedig gyakran a tiszteletreméltó küzdelem és a hősi halál.
- A kultúra adja az útmutatót, milyen helyzetben hogyan kell viselkedni. Jó tett helyébe jót várj. Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra. Kutyaharapást szőrével. Apád is paraszt volt, Te is az maradtál.

Fecseg a felszín, hallgat a mély

Nemzeti karakterünk a bennünk életre kelő nemzeti kultúra. Ez olyan jó vagy rossz, mint amilyenek mi vagyunk, ahogy mi cselekszünk – beleértve öseinket is. Szeretjük, vagy nem szeretjük, ezek vagyunk. Identitásunkat adja meg az a folyamatosan változó kód, amit egyszerre alakítanak tudatos és spontán erők. Erős szándékok, erős érdekek formálják szellemi kereteinket.

A kultúra biztosítja sok ember egzisztenciáját. Olyan embereket, akik munkájának szerves része, hogy figyeljünk rájuk, ezért ha valami árt nekik, akkor azt is sok ember látja. Gondoljunk csak bele, mekkora esemény egy színház igazgatójának megválasztása – egy ugyanakkora vállalat vagy hivatal vezetőváltásáról nem is tudunk.

Az értékviták, a szimbólumokért folytatott küzdelmek hasonlóan fontosak. Egyrészt a hatalomért folyó küzdelemnek kulcseleme az emberek meggyőzése. Másrészt az embereket hitek és eszmék képesek tűzbe hozni.

A piaci szereplők kultúraalakító ereje ugyancsak jelentős. Az újságokért az emberek fizettek, az internetes hírportálokért és a tévéműsorokért sokkal kevésbé. A reklámbevétel jelentőségének növekedésével a klaviatúra, a távirányító gombjainak megnyomására kell rávenni a fogyasztót, nem arra, hogy hajlandó legyen fizetni. Nem a lapot kell eladni, hanem a híreket egyenként, így több lett az érzélem, a vizualitás. Ettől másnyelvenek lettek a hírek, azaz másnyelvenek látjuk a világot.

Kultúraformáló erő a környezet, a hatalom, a gazdaság változása is. A folyórendezéssel eltűnt az árterekre jellemző fokolós kultúra. A reguláris hadsereg igényei tették fontossá az írás-számolás tanítás elterjedését. A városban szolgáló lányok honosították meg a tisztálkodási szokásokat falun.

Kultúránk sok eleme hozzánk tapadt, más helyekről épült be. Ettől kultúránk része. Ha valaki kedvenc mimikájára hat kedvenc színésze, attól az még az ő mimikája. Például Bud Spencer filmjei az olaszokon kívül minket érintettek meg. A Dél-Amerikából származó pirospaprika konyhánk egyik alapja, a Balkánról hozzánk került kadarka pedig igenis magyar bor.

Kultúránk, identitásunk egyes elemei meglepően szilárdak, évszázadokra visszatekintve változatlanok. A két világháború között komoly viták folytak arról, mi a magyar, ezek a szövegek hetven-nyolcvan év távlatából is sok mindenben aktuálisak. Ha valaki napjainkban játszódó sorozatot szeretne írni Jókai több mint 150 éves regényeiből, nem lenne olyan nehéz a feladat.

Más elemek viszonylag rövid idő alatt jelentősen megváltoznak. Az állammal kapcsolatos elvárásainkat gyökeresen megváltoztatta a kádári tudatformálás. A globális gazdaságba való bekapcsolódás pár évtized alatt a nemzetközi cégek szabványaihoz igazította munkaszervezési és fogyasztási szokásainkat. Az uniós belépéssel megnyíló munkalehetőségek pedig néhány év alatt létrehozták a külföldi munkavállalás kultúráját.

A magyar mezővárosok szerkezetén ma is látszik a több száz évvel ezelőtti állattartó gazdálkodás. A házak olyanok, amilyenek évtizedekkel ezelőtt építették őket, a boltok pedig úgy néznek ki, mint az azokat üzemeltető láncok üzletei bárhol az országban vagy Európában, az utakon pedig a gazdasági helyzet függvényében pár évente cserélődnek ki az autók. A lakók, üzleti szempontok, a városvezetés szándékai, a nemzetközi trendek egyszerre formálják a városképet. A kultúra is hasonlóan változik. Folyamát egyszerre formálja a természet és a mellette élők tevékenysége.

Hétköznapi magyarság

Nemzeti kultúránkkal foglalkozni annyit tesz, megpróbáljuk megérteni és jó mederbe fordítani ezt a folyamatot. Kultúránkkal kapcsolatban gyakran gondoljuk a következőket.

Szavazzon, Ön szerint melyek legmarkánsabb jellemzőink.

Folytatás a 4. oldalon.

MEGHÍVÓ

a Bornemisza Péter Társaság márciusi rendezvényére

Meghívottunk:

Molnár Mária

Művészettörténész, kurátor, szerkesztő, szakíró,
a bécsi Balassi Intézet igazgatója

"A magyar kultúra Európában"

2016. március 6.-án, vasárnap, d.u. 17:30 órakor
A rendezvény helyszíne: Bécs 6., Capistrangasse 2/15

Molnár Mária (Budapest, 1966. augusztus 8)

Művészettörténész, kurátor, szerkesztő

1990–1993 Vitéz János TF, filmelmélet, filmforgalmazás szak.

1996–2001 ELTE Művészettörténet szak

2004-től ELTE Művészettörténet szak, Doktori Iskola

2000–2002 Kállai Ernő-ösztöndíj

Írásai 1991 óta jelennek meg különböző szaklapokban.

1991–1993 között a Magyar Rádió munkatársa.

1994–1996 között a Magyar Televízió Múzsza Kulturális Híradójának szerkesztője. 2002-ben alapította a Praesens, közép-európai kortárs képzőművészeti folyóiratot, melynek kiadója és főszerkesztője. Kutatási területe a XX. századi művészet, kortárs magyar és közép-európai művészet.

Könyve, a Projekt Print Plakát Tapéta 2004-ben jelent meg, mely az 1990-es évek új műfaji tendenciáival foglalkozik.

Számos magyar és nemzetközi kiállításnak volt a kurátora.

2003–2004-ig az Ernst Múzeum vezető kurátora.

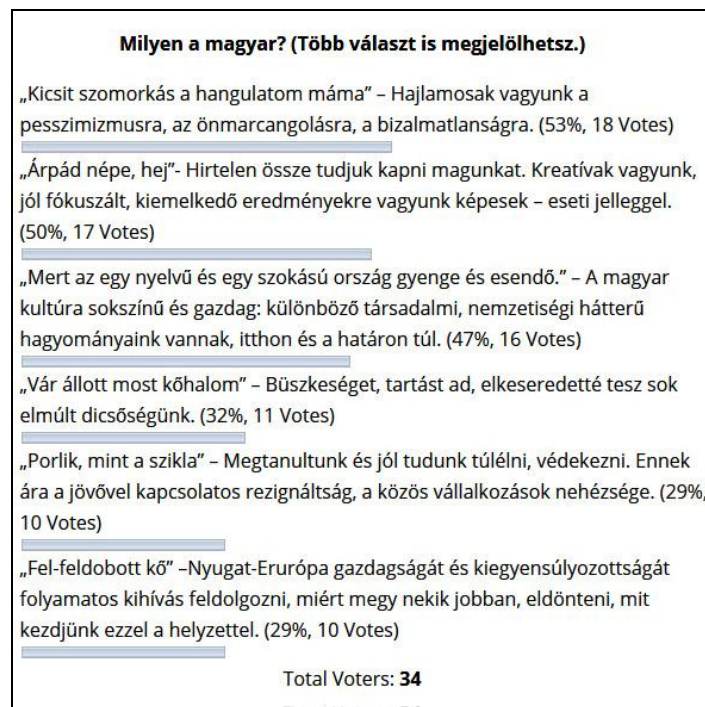
2015. óta a bécsi Balassi Intézet (Collegium Hungaricum) igazgatója.

Folytatás a 2. oldalról

Milyen a magyar? (Több választ is megjelölhetsz.)

- „Kicsit szomorkás a hangulatom máma” – Hajlamosak vagyunk a pesszimizmusra, az önmarcangolásra, a bizalmatlanságra.
- „Árpád népe, hej”- Hirtelen össze tudjuk kapni magunkat. Kreatívak vagyunk, jól fókuszált, kiemelkedő eredményekre vagyunk képesek – eseti jelleggel.
- „Mert az egy nyelvű és egy szokású ország gyenge és esendő.” – A magyar kultúra sokszínű és gazdag: különböző társadalmi, nemzetiségi háttérű hagyományaink vannak, itthon és a határon túl.
- „Vár állott most kőhalom” – Büszkeséget, tartást ad, elkeseredetté tesz sok elmúlt dicsőségünk.
- „Porlik, mint a szikla” – Megtanultunk és jól tudunk túlélni, védekezni. Ennek ára a jövővel kapcsolatos rezignáltság, a közös vállalkozások nehézsége.
- „Fel-feldobott kő” –Nyugat-Európa gazdagságát és kiegyensúlyozottságát folyamatos kihívás feldolgozni, miért megy nekik jobban, eldönteni, mit kezdjünk ezzel a helyzettel.

A fenti online szavazás mostani eredménye:

Hogyan élünk ezekkel a tulajdonságokkal? Hogyan próbáljuk formálni őket?

Ezek a hétköznapi magyarság kérdései. Nem sorskérdések. Éppen ez a lényeg. Olyan kérdések, amelyeket fáradtságos és hasznos megválaszolni. Nem az múlik rajtuk, jók vagy rosszak vagyunk, hanem, csak az, hogy hogyan lehetünk jobbak.

Kultúránknak nem szerves része, hogy így gondolkozzunk magyarságunkról. Ha új cikksorozatunk megközelítése sokak számára értékesnek bizonyul, egy új algoritmussal gazdagíthatjuk a nemzeti kódot. Ez a célunk.

Szedjük össze együtt, melyek a további kultúránkra jellemző vonások! Várjuk a hozzászólásokat!

A szerző, **Szepesi Balázs**, szociológus, közgazdász, a politikatudomány doktora (PhD). A HÉTFA alapítója és stratégiai igazgatója. Rendszeresen tanít a Budapesti Corvinus Egyetem szakkollégiumaiban. Számos a versenyképességgel, a hazai kapitalizmus működésével foglalkozó tudományos közlemény szerzője.

Fenti vitaindítója az *Összkép* folyóiratban jelent meg, amely a HÉTFA Kutatóintézet magazinja. Az *Összkép* saját deklarált célja az, hogy: "történetekkel, elemzésekkel mutatjuk be világunk érdekes összefüggéseit, a mindennapok rutinjai mögötti izgalmas okokat és következményeket. Társadalmi, gazdasági témákkal, a mindennapi élet meghatározó kérdéseivel foglalkozunk." Az *Összkép* elindítását anyagilag a Magyar Nemzeti Bank által alapított Pallas Athéné Domus Animae Alapítvány (PADA) támogatása tette lehetővé.

.....

Kőműves Anita

Fél Magyarország a Facebookon éli az életét

A magyar Facebook-felhasználók mindennap bejelentkeznek a közösségi oldalra, és majdnem másfél órát ott is töltenek. Ott tartják a kapcsolatot a barátaikkal, ott szórakoznak, és ott tájékozódnak arról, mi történik a világban, és mindez úgy összekeveredik, hogy néha maguk sem tudják, épp mit olvasnak – derül ki a Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesületének felméréséből.

A magyar Facebook-felhasználók négyötöde mindennap bejelentkezik a közösségi oldalra, de a többiek is csak legfeljebb egy-két napot bírnak ki nélküle hetente – derül ki a Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesülete és az NRC online piackutató felméréséből. Ráadásul rengeteg időt töltenek a magyarok a Facebook böngészésével: átlagosan napi 86 percet. Hétfvégén még többet, akkor másfél óránál is több időt lógnak az oldalon.

A kutatók egy internetes kérdőív segítségével mérték fel a magyar facebookozók szokásait. Összesen 500 Facebook-felhasználót kérdeztek meg, és köztük három csoportot különböztettek meg: a heavy, medium és light felhasználókat. Azaz aszerint csoportosították őket, hogy mennyi időt töltenek egy nap a Facebookon. A legaktívabb, heavy felhasználók naponta 90 percnél többet töltenek az oldalon, a közepesen aktív, medium tagok 30-90 percet, míg a light Facebook-tagok kevesebb mint fél órát.

Meglepően hangzik, hogy napi másfél óra a Facebookon még „közepes” használatnak számít. Erre vonatkozó kérdésünkre Tófalvy Tamás, az MTE főtítkára úgy válaszolt: ez sok, de mivel az oldalon töltött időt a felhasználók saját bevallása alapján mérték, elképzelhető, hogy még ennél is több időt töltenek ott. Hiszen sokan szeretik szépíteni az ilyesmit, ráadásul 38 százalék úgy véli, túl sok időt tölt a közösségi oldalon, de 26 százalék azért elismeri, hogy ha nem nézheti meg a Facebookot, egyenesen rosszul érzi magát.

Kiderült, hogy a legtöbbit a közösségi oldalon töltő felhasználók között felülreprezentáltak a 30 év alattiak és a nők, illetve az alapfokú iskolai végzettségűek. A light facebookozók között a férfiak, a 30-39 év közöttiek és a felsőfokú végzettségűek voltak többen, mint az átlag.

A 18–29 éves korosztály 90.1 százaléka mindennap belép a Facebookra, 68 százalékuk pedig egy átlagos hétköznapon minimum fél órát eltölt a közösségi oldalon. A náluk idősebbektől eltérően asztali számítógép helyett inkább laptopról vagy mobilról facebookoznak. Ennek a korosztálynak a fele még tévézés közben, majd lefekvés előtt az ágyban is a Facebookot nyomkodja az okostelefonján.

Mikor facebookozik az ország?

Szinte mindig, de hétfvégén kicsit többet, mint hétköznap, és inkább este. Munkaidőn kívül, azaz hétköznap este hat és kilenc között van a „csúcsidő”, ekkor a megkérdezett felhasználók 82 százaléka megnyitotta az oldalt. Hétfvégén már hamarabb ráérnek a felhasználók, ekkor már délután háromkor elkezdt felpörögni az élet a Facebookon. A felhasználók 15-17 százaléka még éjfél és reggel hat közt is bejelentkezik.

Na de mire jó mindez?

A válaszadók 70 százaléka szerint a Facebook jó móka, 56 százalék pedig bevallja, hogy inkább szórakozni megy fel a Facebookra, mint információt szerezni. Ám a felhasználók egyszerre használják az oldalt arra, hogy tájékozódjanak és informálódjanak a hírekről, szórakozzanak és kapcsolatot tartsanak ismerőseikkel. A válaszadók többsége számára utóbbi, azaz a barátaikkal való beszélgetés volt a legfontosabb a közösségi oldal funkciói közül.

A hírfolyamban megjelenő tartalmak közül pedig a felhasználók, töltsenek bármennyi időt a Facebookon, a vicces dolgokat szeretik a legjobban. Ez után következik a zene, a tudomány, a mozi és a gasztronómia – azaz mindenki azt szereti legjobban, ha kikapcsolódhat facebookozás közben.

Tudod, mit látsz?

A szórakozás és az információ keveredik az oldalon, és a felhasználók nem is mindig tudják vagy akarják megkülönböztetni őket egymástól. A hírportálok közül az Index a legnépszerűbb, az oldalt a kutatásban megkérdezett felhasználók 23 százaléka követi. Őket a Nők Lapja Café, a HVG, az Origo és a 24.hu követi.

A kimondottan a Facebookra készült, elsősorban szórakoztató célú tartalmak között magasan vezet Tibi atya, az oldalt a válaszadók 34 százaléka követi. A második a kétes minőségű tartalmakkal népszerűséget szerző Mindenegyben blog, amelyet 20 százalék követ.

Érdekes válaszok születtek akkor, amikor a kutatók arra voltak kíváncsiak, mely „forrásokat” tartják hitelesnek, illetve szórakoztatónak a felhasználók. A többség a hírportálokat tartja a leghitelesebbnek, de a hiteles források közé becsúszik Tibi atya, a receptneked.hu és az I love Magyarország is. Sőt, a legaktívabb Facebook-felhasználók csoportja szerint egyenesen a receptneked.hu a leghitelesebb oldal. A szórakoztatónak ítélt oldalak között is van keveredés. Minden megkérdezett szerint messze Tibi atya legszórakoztatóbb, de a válaszadók a legszórakoztatóbb oldalak között tartják számon az Indexet, a Nők Lapja Cafét, a Blikket, a HVG-t és a Nemzeti Sport Online-t is.

Tófalvyt meglepte ez a keveredés. „A felhasználók fejében nem válik el élesen, milyen tartalmat fogyaszt” – mondja a médiaszakértő, aki szerint a Facebook erre még rá is erősít, hiszen ugyanabban a „hírfolyamban” érkeznek ezek a tartalmak a képernyőre.

Egyszerre barát és ellenség

A hagyományos médiumok és tartalomszolgáltatók számára a Facebook egyszerre veszély és lehetőség. A felmérésből kiderül, hogy a felhasználók elképesztő mennyiségű időt töltenek a közösségi oldalon, ráadásul sok fiatal számára ébredés után a Facebook az első, és még elalvás előtt is ránéz. „Melyik újság mondhatja el ezt ma magáról?” – kérdezi.

„A portálok Facebook-jelenléte egyébként annál is inkább indokoltnak, sőt javasoltnak tűnik, hogy 46% bevallása szerint van olyan oldal, amit csak Facebookon keresztül követ, 58%-nak pedig olyan, amit többnyire a közösségi oldalon néz, s csak ritkán látogatja magát a portált vagy blogot” – írja az MTE lapunkhoz eljuttatott közleménye.

Ezzel egy időben a Facebook egyre kiszámíthatatlanabb abban, mikor és kinek mutatja meg a tartalmat, amelyet egy újság, tévé vagy híroldal oszt meg. Van, hogy csak ezer, de van, hogy sok tízezer ember lát egy posztot. „A kiszámíthatatlanság pedig az egyik legrosszabb dolog az üzleti életben” – mondja Tófalvy.

(forrás: nol.hu)

Számok

Magyarország lakossága: 9,9 millió

Internetezőők száma: 7,5 millió

Facebook-tagok száma: 5,1 millió

Naponta bejelentkezik a facebookozók: 80 százaléka

Átlagosan egy nap a közösségi oldalon töltött idő: 86 perc

(Forrás: Internet World Statistics)

.....
Arany János

Toldi

Ég a napmelegtől a kopár szík sarja,
 Tikkadt szöcskenyájak legelésznek rajta;
 Nincs egy árva fűszál a tors közt kelőben,
 Nincs tenyérszi zöld hely nagy határ mezőben.
 Boglyák hűvösében tíz-tizenkét szolgál
 Hortyog, mintha legjobb rendin menne dolga;
 Hej, pedig üresen, vagy félig rakottan,
 Nagy szénás szekerek álldogálnak ottan.

Ösztövért kútágas, hórihorgas gémmel
 Mélyen néz a kútba s benne vizet kémel:
 Óriás szunyognak képzelné valaki,
 Mely az öreg földnek vérit most szíja ki.
 Válonál az ökrök szomjasan delelnék,
 Bögölyök hadával háborúra kelnek:
 De felült Lackó a béresek nyakára,
 Nincs, ki vizet merjen hosszú csatornára.

Egy, csak egy legény van talpon a vidéken,
 Meddig a szem ellát pusztá földön, égen;
 Szörnyű vendégoldal reng araszos vállán,
 Pedig még legénytoll sem pehelyzik állán.
 Széles országútra messze, messze bámul,
 Mintha más mezőkre vágyna e határral;
 Azt hinné az ember: élő tilalomfa,
 Útve 'általútnál' egy csekély halomba.

Szép öcsém, miért állsz ott a nap tűzében?
 Ládd, a többi horkol boglya hűvösében;
 Nyelvel a kuvasz is földre hengeredve,
 A világért sincs most egerészni kedve:
 Vagy sohasem láttál olyan forgó szelet,
 Mint az, aki mindjárt megbirkózik veled,
 És az utat nyalja sebesen haladva,
 Mintha füstökádó nagy kémény szaladna?

Nem is, nem is azt a forgószelet nézi,
 Mely a hamvas utat véges-végig méri:
 Túl a tornyon, melyet porbul rakott a szél,
 Büszke fegyver csillog, büszke hadsereg kél.
 És amint sereg kél szürke por ködéből,
 Úgy kel a sohajtás a fiú szívéből;
 Aztán csak néz, csak néz előre hajolva,
 Mintha szive-lelke a szemében volna.

"Szép magyar leventék, aranyos vitézek!
 Jaj be keservesen, jaj be búsan nézlek.
 Merre, meddig mentek? Harcra? Háborúba?
 Hírvirágot szedni gyöngyös koszorúba?
 Mentek-é tatárra? mentek-é törökre,
 Nekik jóéjszakát mondani örökre?
 Hej! ha én is, én is köztetek mehetnék,
 Szép magyar vitézek, aranyos leventék!"

Ilyenforma Toldi Miklós gondolatja,
 Mely sovárgó lelkét mélyen szántogatja;
 S amint fő magában, amint gondolkodik,
 Szíve búbanatban összefacsarodik.
 Mert vitéz volt apja: György is, álnok bátyja,
 A királyfi mellett nőtt fel, mint barátja;
 S míg ő béresekkal gyűjt, kaszál egy sorban,
 Gőgösen henyél az a királyudvarban.

Itt van immár a had, Laczfi nádor hada,
 Itt kevély hadával Laczfi Endre maga;
 Délcegen megüli sárga paripáját,
 Sok nehéz aranyhím terheli ruháját;
 És utána nyalka, kolcsagos legények,
 Tombolván alattok cifra nyergű mének:
 Nézi Miklós, nézi, s dehogy veszi észbe,
 Hogy a szeme is fáj az erős nézésbe.

"Hé, paraszt! melyik út megyen itt Budára?"
 Kérde Laczfi hetykén, csak amúgy félvállra;
 De Toldinak a szó szívébe nyilallik,
 És olyat döbben rá, hogy kívül is hallik.
 "Hm, paraszt én!" emígy füstölög magában,
 "Hát ki volna úr más széles e határban?
 Toldi György talán, a rókaelkü bátya,
 Ki Lajos királynál fenn a tányért váltja?"

"Én paraszt? én?" - Amit még e szóhoz gondolt,
 Toldi Györgyre szörnyű nagy káromkodás volt.
 Azzal a nehéz fát könnyedén forgatja,
 Mint csekély botocskát, véginél ragadja;
 Hosszan, egyenesen tartja félkezével,
 Mutatván az utat, hol Budára tér el,
 S mintha vassá volna karja, maga válva,
 Még csak meg se rezzen a kinyújtott szálfá.

Nádorispán látja Toldit a nagy fával,
 És elámul rajta mind egész hadával.
 "Ember ez magáért" Laczfi mond "akárki;
 Nos fiúk, birokra, hadd lássuk, ki áll ki?
 Vagy ki tartja úgy fel azt a hitvány rúdat,
 Amellyel mutatja e suhanc az utat?"
 Szégyen és gyalázat: zúg, morog mindenki,
 Egy paraszt fiúval még sem áll ki senki!

Elvonúl a hadnép hosszú tömött sorban,
 Toldiról beszélnek az egész táborban;
 Mindenik mond neki nyájasat vagy szépet,
 Mindenik derít rá egy mosolygó képet;
 Egyik így szól: "Bajtárs! mért ne jössz csatára?
 Ily legénynek, mint te, ott van ám nagy ára."
 Másik szánva mondja: "Szép öcsém, be nagy kár,
 Hogy apád paraszt volt s te is az maradtál."

(*folyt. köv*)

Figyelő Figyelő Figyelő Figyelő

ELŐZETES

A Bornemisza Péter Társaság következő, áprilisi előadásának meghívottja: **Pozsony Ferenc**, néprajzkutató, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem tanára, **2016. április 3.-án**, vasárnap, d.u. 17:30. Bécs, Capistrangasse 2/15.

KIÁLLÍTÁSOK

Feste Feiern, 125 Jahre – Jubiläumsausstellung (Ünneplés, 125 év – jubileumi kiállítás)

A bécsi **Kunsthistorisches Museum** idén ünnepli megnyitását 125.-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból rendezik meg ezt az ünnepeket, az ünneplés európai kultúrájával kapcsolatos tárlatot. A kiállítás áttekinti a reneszánsztól a francia forradalomig tartó időszakot, benne bemutatva a királyi udvarok, a városok és a paraszti világ ünneplési eszközeit, szokásait is.

A kiállítás 2016 március 8. és szeptember 11. között tekinthető meg.

Kunstmesse ART AUSTRIA (Képzőművészeti vásár)

A bécsi **Leopold Museum** idén már kilencedik alkalommal ad helyet a múzeum három emeletét elfoglaló négy napos vásárnak, a résztvevő 50 kiállító galéria standjain a hazai osztrák kortárs művészet bemutatására helyezve minden alkalommal a hangsúlyt. Helyszín: Wien, Leopold Museum (Museumsquartier), Időpont: 2016.03.10 - 03.13

FRISSEN - Egyenesen a műteremből

Egy művész – egy kurátor: a budapesti **Műcsarnok** munkatársai, kurátorai ezúttal nagyon személyes tárlatsorozatot állítottak össze. A *Frissen* tíz alkotó újabb munkáit mutatja be, „közvetlenül a műteremből”. A tömör cím nem a frissebb évjáratra utal, sokkal inkább a szellem frissességére, az autonóm alkotók sokféle megújulás-képességére, szabadságfokára. Kiállító művészek: BARAKONYI Zsombor, HALÁSZ András, JOVIÁN György, LÁBASS Endre, NYÁRI István, OROSZ István, PIKA, RABÓCZKY Judit, Georgios TZORTZOGLOU, ÜTŐ Gusztáv. 2016 február 27. - március 26.

SZÍNHÁZ

Nemzeti Színház Budapest: Bertolt Brecht "Galilei élete". Bemutató: 2016 március 20. 19:30. Brecht talán legszemélyesebb darabja a Galilei élete. Mért? Mert Galilei a kíváncsiságot testesíti meg: „Tudnom kell”. Rendezte: Zsótér Sándor. Szereplők: Trill Zolt, Töröcsik Mari, ifj. Vindnyászky Attila, Trokán Nóra ...

TÁNCHÁZ

Zenekar: **KOKAS BANDA, Kárpátalja**

Helyszín: 1100 Wien, Jagdgasse 1B, Délbáb - Bécsi Magyar Kultúregyesület

Időpont: február 26.-án, pénteken: 17:30 Gyermek táncház, 19:30 Felnőtt táncház

Absender: P.b.b.
Péter Bornemisza Gesellschaft
A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.

www.bornemisza.at

“Wiener Post“
Gefördert aus Mitteln der
Volksgruppenförderung.
Erscheinungsort: Wien
Verlagspostamt: A-1060 Wien

Österreichische Post AG Info.Mail Entgelt bezahlt

Medieninhaber und Herausgeber: Péter Bornemisza Gesellschaft, A-1060 Wien, Capistrangasse 2/15.
E-Mail: zoltan_ka@yahoo.com Redaktion: Zoltán Kászoni /// Bankverbindung der Gesellschaft: Creditanstalt Bankverein,
A-1011 Wien, Schottengasse 6. BLZ: 11000 Konto Nr. 00207578600 IBAN: AT58110000207578600 SWIFT (BIC): BKAUATWW